

HINDAMISSTANDARD

Tekstiilkäsitöö valmistaja, tase 3

Sisukord:

1. Üldinfo
2. Hindamine (meetodid ja kriteeriumid)
3. Kutseeksami kodukord (hindamise korraldus)
4. Juhend hindajale

1. Üldinfo

- 1.1. Hindamisstandardi alusel hinnatakse kutseõppeasutuse tekstiilkäsitöö eriala lõpetajate ja töömaailma tekstiilkäsitööliste kutseoskuste vastavust tekstiilkäsitöö valmistaja, tase 3 kutsestandardis¹ kehtestatud nõuetele.
- 1.2. Taotleja kompetentsust hindab kutsekomisjoni poolt moodustatud tööandjate, spetsialistide ja koolitajate esindajatest koosnev kolmeliikmeline hindamiskomisjon.
- 1.3. Hindamine viiakse läbi õppeasutuses või praktikaettevõttes, töömaailma eksam selleks määratud kohas.

2. Hindamine

Kutseeksamil hinnatakse järgmisi kompetentse:

1. Tööprotsessi ettevalmistamine;
2. Kangakudumine;
3. Masinkudumine;
4. Silmuskudumine;
5. Heegeldamine;
6. Tikkimine;
7. Viltimine;
8. Tekstiilkäsitöö valmistaja, tase 3 kutset läbiv kompetents.

Tervikkutse taotlemisel tõendab taotleja kõik kompetentsid, osakutse taotlemisel tõendab taotleja kompetentsid 1. Tööprotsessi ettevalmistamine, 8. Tekstiilkäsitöö valmistaja, tase 3 kutset läbiv kompetents ning vastavalt taotletavale osakutsele kompetentsi valikust 2-3.

2.1 Hindamise meetodid

- 1) Mapp
- 2) Valmisesemete esitlus, vajadusel töövõtete demonstratsioon
- 3) Vestlus

Mapp sisaldab:

- osakutse taotlemise korral vähemalt kolme erinevat eset.
- tervikkutse tõendamisel vähemalt kolme erinevat eset, mis võivad olla kombineeritud erinevates tehnikates, kuid esindatud peavad olema kõik Tekstiilkäsitöö valmistaja, tase 3 kutsestandardis loetletud tehnikad;
- mapi kujundus taotleja vabal valikul;
- töövisandeid;
- esitletavate esemete materjalinäidiseid, tööjooniseid;

1 <http://www.kutsekoda.ee/et/kutseregister/kutsestandardid/>

- esemete tööproove, töö käike, tehnoloogia kirjeldusi;
- fotosid tööprotsessidest;
- valmis esemete üld- ja detailifotosid;
- kõik juhendatud tööd on viidatud, juhendamata töödel juures märge „iseseisev töö”.

Valmisesemete esitlus, vajadusel töövõtete demonstratsioon

Osakutse taotlemisel esitleb taotleja vähemalt kolme endavalmistatud eset.

Tervikkutse tõendamisel esitatakse vähemalt kolm endavalmistatud eset, mis võivad olla kombineeritud erinevates tehnikates, kuid esindatud peavad olema kõik Tekstiilkäsitöö valmistaja, tase 3 kutsestandardis loetletud tehnikad.

Esemed eksponeeritakse viisil, mis annab parima ülevaate nende kasutamisest: rõivaese pannakse mannekeenile või modellile selga ja laudlina lauale, kardin riputatakse, vaip laotatakse laiali jne.

Hindamiskomisjon võib paluda taotlejal demonstreerida mõnda töövõtet (koolilõpetajalt üldjuhul ei nõuta).

Vestlus:

Taotleja annab ülevaate oma valmistatud esemetest, ning vastab küsimustele esemete valmistusprotsessi, mapi ja käsitöömeistri kutse-eeetika kohta. Osakutsete tõendamisel vastab taotleja teoreetilistele küsimustele, sh tunneb ära hindamiskomisjoni poolt esitatud näidistel kasutatud tehnikad.

2.2. Hindamiskriteeriumid

Kompetents/tegevusnäitajad	Hindamiskriteeriumid	Hindamismeetodid
<p>1. Tööprotsessi korraldamine:</p> <p>1. loeb etteantud kavandeid ja tööjooniseid;</p> <p>2. teeb tööproovi; planeerib töö, arvestades ajakulu ja tähtaega;</p> <p>3. valmistab ette (vt lisa 1) tööks vajaliku koguse materjali vastavalt juhendile ja kasutatavale tehnikale, arvestades valmiva eseme otstarvet ning omadusi;</p> <p>4. komplekteerib töövahendid vastavalt juhendile ja kasutatavale tehnikale;</p> <p>5. kohandab endale ergonoomiliselt sobiva ja ohutu töökeskkonna vastavalt nõuetele;</p> <p>6. dokumenteerib tööprotsessi esemete kordusvalmistamiseks ja kogemuse talletamiseks;</p> <p>7. kombineerib tekstiilkäsitöö tehnikaid vastavalt etteantud tööjoonisele;</p> <p>8. viimistleb eseme vastavalt juhisele ja tööjoonisele;</p> <p>9. tunneb ära eseme valmistamisel tekkinud põhilised vead ning kõrvaldab need juhendamisel;</p> <p>10. loeb ja kasutab tekstiilkäsitöö tehnikate tingimärke ja skeeme</p>	<p>Teeb tööjuhendist või kavandist lähtuvalt tööplaani.</p> <p>Valmistab lähtuvalt tööjuhendist või kavandist ette materjalid ja tarvikud ning seab valmis sobiva töökoha arvestades ergonoomika ja ohutu töökeskkonna nõuetega.</p> <p>Valmistab eseme kombineerides tehnikaid vastavalt kavandile ja tööjoonisele, kõrvaldab tekkinud vead ning viimistleb eseme, valides võtted vastavalt eseme materjalile ja valmistamistehnoloogiale.</p> <p>Dokumenteerib kogu tööprotsessi. Esitletavat tööd vastavad töövisanditele ja tehnilistele kirjeldustele.</p>	<p>Hinnatakse koos vastava tehnikaga.</p> <p>Mapp, vestlus, valmisesemete esitlus, vajadusel töövõtete demonstratsioon</p>
<p>2. Kangakudumine:</p> <p>1. rakendab juhendamisel kangasteljed;</p> <p>2. koob etteantud materjalidest lihtsides kangaid vastavalt juhendile ja kavandile.</p>	<p>Rakendab juhendaja abiga labase, toimse ja atlass-sidusega kangad telgedele, teeb tööproovid ja koob kangad.</p> <p>Osakutse taotlemisel esitleb mapi kolme erineva sidusega erinevast materjalist eset.</p>	<p>Mapp, vestlus (osakutse taotlemisel teooriaküsimused), valmisesemete esitlus, vajadusel töövõtete demonstratsioon</p>

<p>3. Masinkudumine</p> <p>1. valmistab kudumimasina ette ühe või kahe plaadiga kudumiseks; vajadusel kasutab juhendaja abi;</p> <p>2. koob põhiplaadiga lihtsamaid löikejärgseid esemeid ning kahe plaadiga ringselt ja soonikut; kasvatab ja kahandab silmuseid; muudab koe tihedust vastavalt töö eesmärgile ja lähtuvalt materjalist; kasutab erinevaid loomis- ja lõpetamismeetodeid; kasutab mustrikaarte; koob kahe plaadiga soonikut ja ringset kudet;</p> <p>3. ühendab masinal kootud detaile käsitsi või masinal.</p>	<p>Valmistab vastavalt juhendile ja vajadusel juhendaja abiga ette kudumimasina ja seadistab programmi, teeb tööproovi.</p> <p>Koob eseme või detailid vastavalt juhendile, ühendab detailid sobival viisil.</p> <p>Osakutse taotlemisel esitleb mapis kolme eset, millest vähemalt kahel on erinev löige.</p> <p>Kirjeldab vestluse käigus ergonoomilisi ja ohutuid töövõtteid, igapäevast masina korrashoidu.</p>	<p>Mapp, vestlus (osakutse taotlemisel teooriaküsimused), valmisesemete esitlus, vajadusel töövõtete demonstratsioon</p>
<p>4. Silmuskudumine</p> <p>1. koob esemeid etteantud materjalidest vastavalt juhendile ja skeemile; määrab eseme silmuste arvu, arvestades koe venivust ja materjali omadusi; reguleerib sobiva lõnga, töövahendite ja -võtetega koe tihedust;</p> <p>2. ühendab kootud detailid sobivate töövõtetega.</p>	<p>Koob tööproovid, kasutades erinevaid loomisevõtteid ja tehnikaid (Lisa 1) ning esemetena paari sokke.</p>	<p>Mapp, vestlus, valmisesemete esitlus, vajadusel töövõtete demonstratsioon</p>
<p>5. Heegeldamine</p> <p>1. heegeldab esemeid etteantud materjalidest vastavalt juhendile ja skeemile; määrab eseme silmuste arvu, arvestades heegelpinna venivust ja materjali omadusi; reguleerib sobiva materjali, töövahendite ja -võtetega heegelpinna tihedust;</p> <p>2. ühendab heegeldatud detailid sobivate töövõtetega.</p>	<p>Heegeldab tööproovid, kasutades erinevaid tehnikaid (Lisa 1) ning ühe motiividest eseme.</p>	<p>Mapp, vestlus, valmisesemete esitlus, vajadusel töövõtete demonstratsioon</p>
<p>6. Tikkimine</p> <p>1. tikib esemeid etteantud materjalidest vastavalt juhendile ja skeemile; reguleerib sobiva materjali, töövahendite ja -võtetega tikandi suurust;</p> <p>2. ühendab tikitud detailid sobivate töövõtetega.</p>	<p>Tikib tööproovid kombineerides erinevaid pisteid ja tikandeid (Lisa 1) ning valmistab ühe tikitud eseme.</p>	<p>Mapp, vestlus, valmisesemete esitlus, vajadusel töövõtete demonstratsioon</p>
<p>7. Viltimine</p> <p>1. valmistab juhendamisel etteantud materjalist kuiviltimise tehnikas esemeid, kasutades sobivaid viltimisnõelu, abivahendeid ja töövõtteid;</p> <p>2. valmistab juhendamisel etteantud materjalist märgviltimistehnikates (rullimine, hõõrumine, vanutamine) tasapindseid ja lihtsamaid ruumilisi esemeid.</p>	<p>Vildib erinevatest materjalidest kuiv- ja märgviltimise tehnikates tasapindseid ja ruumilisi esemeid.</p>	<p>Mapp, vestlus, valmisesemete esitlus, vajadusel töövõtete demonstratsioon</p>

8. Tekstiilkäsitöö valmistaja, tase 3 kutset läbiv kompetents	Hinnatakse integreeritult kõigi teiste kompetentside hindamise käigus.	
1. hindab oma tööd ja tulemusi, teeb vajadusel korrekture, kasutab juhendaja abi; 2. hoiab end kursis erialase terminoloogiaga, kasutab seda korrektselt; 3. kasutab tekstiilmaterjale, arvestades tehnikat, materjali(de) omadusi ning eseme otstarvet; 4. järgib oma tegevuses käsitöölise eetikanõudeid (vt lisa 2 Käsitöölise kutse-eetika); järgib oma tööga seotud õigusakte, sh autoriõiguse seadust; 5. loob head suhted kolleegide ja klientidega; valib sobiva suhtlemisstiili; 6. kasutab ressursse efektiivselt; jälgib tähtaegadest ning etappidest kinnipidamist; 7. hoiab töö ja eraelu tasakaalus ning hoolitseb oma tervise ja töövõimekuse hoidmise eest; 8. töötab tõhusalt meeskonnas ja selle huvides ning kohandub meeskonnaga; arvestab teistega ja täidab oma rolli meeskonnas; teeb koostööd; 9. kasutab eesti keelt klientide ja kolleegidega suhtlemiseks vajalikul tasemel; 10. kasutab oma töös digioskuste osaoskusi Info haldamine, Suhtlemine digikeskkondades ja Turvalisus (vt lisa 3 Digioskused) ning sobivaid erialaseid programme	Säilitab ja arendab oma kutseoskusi, hoiab end kursis tehnoloogiliste muudatustega. Järgib oma tegevuses käsitöölise eetikanõudeid ja seadusandlust. Arvestab töötervishoiu, keskkonnahoiu, tööohutuse ja kultuuripärandi hoidmise reegleid. Kohaneb meeskonnaga, tajub oma rolli, järgib koostööreegleid. Planeerib oma aega otstarbekalt, kasutab selleks kaasaegseid digilahendusi.	Hinnatakse integreeritult.

3. Hindamise korraldus

3.1 Mapiga hinnatakse taotleja tekstiilkäsitöö oskuseid, tehnikate valdamist käsitööesemete valmistamisel.

Olulised on:

- mapi esitatud tööde vastavus töövisandile ja tehnilistele kirjeldustele;
- mapi ülesehitus;
- mapi esteetilisus.

3.2 Praktilise tööga (endavalmistatud esemete esitlus) hinnatakse taotleja tekstiilkäsitöö oskuseid ja tehnikate valdamist esemete valmistamisel.

3.3 Vestlusel hinnatakse teoreetilisi teadmisi, erialase sõnavara kasutamist, väljendusoskust, analüüsi- oskust, eriala tundmist.

3.4. Hindamise protseduurinõuded:

- 1) hindamisele lubatud taotleja esitab eksamile tülles kehtiva isikut tõendava dokumendi (pass, juhiluba või ID kaart) (koolilõpetajalt ei nõuta).
- 2) hindamise keeleks on üldjuhul eesti keel.
- 3) enne eksamit lepitakse taotlejate ja hindamiskomisjoni vahel kokku, kas eksam on kinnine või avalik. Kinnise eksami puhul võivad eksamiruumides hindamise ajal viibida ainult vahetult hindamisega seotud isikud. Avalikku eksamit võivad jälgida kõik soovijad.
- 4) eksami ajal on taotlejal ruumis keelatud:

- mobiiltelefonide kasutamine;
- teisi taotlejaid või komisjoni liikmeid häiriv käitumine;
- kõrvalise abi kasutamine.

4. Juhend hindajale

1. Enne hindamist tutvuge:

- tekstiilkäsitöö valmistaja, tase 3 kutsestandardiga,
- kompetentsuspõhise hindamise mõistete ja põhimõtetega,
- käsitöö kutseala (välja arvatud juveelitoodete valmistaja) kutsete andmise korraga,
- hindamise üldise informatsiooniga,
- hindamiskriteeriumidega,
- hindamismeetoditega,
- hindamisülesannetega,
- hindamise korraldusega,
- hindamisel kasutatavate vormidega.

2. Hindamise ajal:

- jälgige iga taotlejat hindamisprotsessis personaalselt,
- hinnake iga taotlejat hindamiskriteeriumi järgi,
- täitke iga taotleja kohta personaalse hindamisvorm,
- esitage vajadusel küsimusi hindamiskriteeriumide täitmise osas,
- vormistage hindamistulemus iga hindamiskriteeriumi kohta.

3. Hindamise järel:

- vormistage hindamistulemused,
- andke taotlejale konstruktiivset tagasisidet,
- edastage oma ettepanekud kutse andmise kohta koondprotokollina kutsekomisjonile.